

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ Врање
17500 Врање, Ј. Ј. Лунге бр. 1

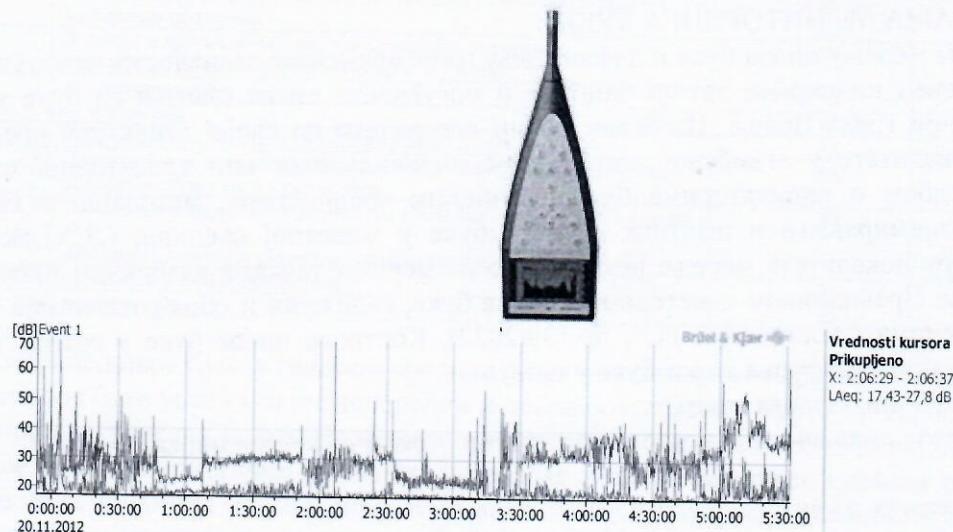
Рег.број: 5-02-00
Текући рачун: 840-269661-28
Матични број: 7205830
РИВ 100547873

017/421-310, Факс: 017/400-271

E mail: info@zjzvranje.org.rs

Број: 01-12-756/24-02
Датум: 04.04.2024. год.

ИЗВЕШТАЈ О МЕРЕЊУ БУКЕ
- април 2024 -

- Назив корисника : Град Врање
- Мерења вршена: по Уговору бр. 05-5216/23-05 од 29.12.2023.год
- Седиште корисника:ул.Краља Милана бр.1, Врање
- Град Врање
- Места мерења : на територији Града Врања

Датум	04.04.2024.г.	ВД Директор 33Ј3: <i>Стојановић</i> dr Светлана Стојановић
-------	---------------	--

УВОД

Европска унија означава буку као један од водећих еколошких проблема данашњице. Бука у животној средини је сваки нежељени звук, емитован из извора у животној средини. Бука је чујна акустичка енергија која може потицати из различитих извора (саобраћај, индустрија, грађевински и јавни радови, рекреација, спорт и забава, итд.). Према подацима ЕУ, око 40% популације је изложено нивоу буке већем од 55 dB(A), што је горња граница за чисто стамбена подручја, преко 20% становништва је изложено нивоу буке изнад 65 dB(A), што је горња граница за градски центар, трговачку, административно-управну зону са становима, зону дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, док је више од 30% европске популације изложено нивоу буке преко 55 dB(A) ноћу, што изазива ометање спавања. Директиве о заштити од буке 2002/49/ЕС и примена Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемирања и штетних ефаката буке у животној средини, („Сл.гласник РС“, бр.75/2010) имају за циљ да се спрече или смање штетни ефекти буке на становништво, као и да се формира адекватна база података на основу које ће се спроводити системске мере за смањивање буке.

1. ОСНОВЕ ПРОГРАМА МОНИТОРИНГА БУКЕ

Систематском мерењу нивоа буке и дефинисању њене временске зависности, приступило се од 2013. године, са циљем планирања звучне заштите и могућности оцене сметњи од буке у градској средини на територији града Врања. Изабрани мерни локалитети по својој структури представљају репрезентативне локалитете у стамбеној зони намене индивидуалног или колективног становља, дефинисане са Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемирања и штетних ефаката буке у животној средини, („Сл.гласник РС“, бр.75/2010). У оквиру локалитета мерење је обављено на мерним тачкама изабраним према намени простора у складу са Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке у животној средини („Сл.гласник РС“, бр.139/2022). Контрола нивоа буке у градској средини захтева континуално праћење стања нивоа буке у циљу:

- откривања најугроженијих делова града,
- указивања на трендове смањења или пораста нивоа буке - током дужег временског периода,
- процене броја угрожених људи,
- и сагледавање могућности редуковања нивоа - акустичког оптерећења у животној средини.

Мерења буке у 2024. години врши се на основу Уговора бр. 05-5216/23-05 од 29.12.2023.год. потписаног између Града и ЗЗЈЗ Врање.

2. БУКА У ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

Бука у животној средини јесте сваки нежељен или штетан звук емитован на отвореном или у затвореном простору, који је производ активности људи, укључујући буку коју емитују превозна средства, друмски, железнички и ваздушни саобраћај, као и бука која настаје од индустријских и производних активности укључујући и буку на локацијама на којима се обављају индустријске активности у складу са прописима којима се уређује интегрисано спречавање и контрола загађења.

2.1 Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемирања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл.гласник РС".бр.75/2010). прописани су индикатори буке у животној средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемирања и штетних ефеката буке на здравље људи. Граничне вредности индикатора буке дате су у табелама 1 и 2. Граничне вредности за дан и вече су једнаке. Граничне вредности се односе на укупну буку која потиче од свих извора буке на посматраној локацији.

Табела 1. Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору

Зона	НАМЕНА ПРОСТОРА	НИВО БУКЕ	
		За дан и вече	за ноћ
1.	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно – историјски локалитети, велики паркови	50	40
2.	Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	50	45
3.	Чисто стамбена зона	55	45
4.	Пословно стамбена подручја трговачко-стамбена подручја и дечија игралишта.	60	50
5.	Градски центар, занатска, трговачка административно управна зона са становима, зоне дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница.	65	55
6.	Индустријска складишта и сервисна подручја и транспортни терминални без стамбених зграда.		

Табела 2. Граничне вредности индикатора буке у затвореним просторијама

	Намена просторија	ниво буке у дБ(А)	
		за дан и вече	за ноћ
1.	Боравишне просторије (спаваћа и дневна соба) у стамбеној згради при затвореним прозорима.		
2.	У јавним и другим објектима, при затвореним прозорима:	35	30
2.1	Здравствене установе и приватна пракса, и у њима:		
	а) болесничке собе	35	30
	б) ординације	40	40
	в) операциони блок без медицинских уређаја и опреме	35	35
2.2	Просторије у објектима за одмор деце и ученика, и спаваће собе домаова за боравак старијих лица и пензионера	35	30
2.3	Просторије за васпитно-образовни рад (учионице, слушаонице, кабинети и сл.), биоскопске дворане и читаонице у библиотекама	40	40
2.4	позоришне и концертне дворане	30	30
2.5	хотелске собе	35	30

Контрола нивоа буке у градској средини захтева континуално праћење стања нивоа буке. Положај извора буке условљен је распоредом и локацијом објекта у граду и правцем пружања саобраћајница и градских улица. На мерним местима се организује мерење дневном и месечном динамиком, за карактеристичне временске интервале дневног, вечерњег и ноћног периода мерења.

Месечна динамика мерења подразумева утврђивање временске зависности постојећег стања нивоа буке на три мерне тачке, што укупно износи 12 мерења еквивалентног нивоа буке у четири различита временска интервала са дефинисањем параметара саобраћаја. Мерни интервали су изабрани тако, да обухвате цео циклус промена нивоа посматране буке у току дневног, вечерњег и ноћног периода мерења.

На свим мерним местима процедура мерења нивоа буке има за циљ одређивање еквивалентног нивоа буке за 15-минутни период мерења. На свим мерним местима, обухваћеним планом систематског мерења нивоа буке, прате се следећи параметри:

- Еквивалентни ниво буке;
- Максимуми и минимуми;
- Процентуални нивои.

Резултати мерења су приказани у децибелима (dB), на основу мерења еквивалентног нивоа буке (LAeq) који представља константни ниво звучног притиска у мерном интервалу и одговара по штетном дејству посматраном, временски променљивом нивоу буке у истом интервалу.

Еквивалентни ниво буке најприближније описује субјективну реакцију човековог чула слуха на звучни притисак.

Параметри саобраћаја:

- Фреквенција путничких аутомобила;
- Фреквенција трактора;
- Фреквенција теретних моторних возила;
- Фреквенција аутобуса;
- Фреквенција моторцикала.

Систематским праћењем стања нивоа буке утврђује се реално акустичко оптерећење буком у смислу стварања услова да се:

- проблем буке сагледа и угради у планове при просторном уређивању нових и реконструкцији постојећих насеља и подручја
- при изградњи и техничком пријему стамбених, инвестиционих и индустриских објеката, објекта мале привреде и градске инфраструктуре обезбеде и испоштују утврђени технички прописи који гарантују квалитет звучне заштите
- изврши валоризација простора за становање са аспекта утицаја фактора ризика екоиндикатора на услове становања.

3. ЗДРАВСТВЕНИ ЗНАЧАЈ БУКЕ

Здраво људско чуло слуха чује и распознаје звукове у фреквенцијском подручју од 16 до 20 000 Hz, при чему је праг слуха од 0 до 25 dB. Неколико битних фактора утиче на реаговање приликом излагања буци, а то су карактеристике звука (извор звука, ниво звука, број и учесталост звучних догађаја, као и карактеристике изложене особе (опште здравствено стање, психолошки, физиолошки и социјални статус, осетљивост на буку, узраст, пол, итд.).

Субјективни критеријуми излагања буци су непријатне физичке карактеристике звука, нежељеност звука и ометање тренутних активности (комуникација, одмор, ментална концентрација и сл.). Објективни критеријуми излагања буци су звучни притисак, ниво звука, фреквенца, дужина изложености, трајање и промељивост звука, а од неаудитивних фактора то су период дана, период године и претходна искуства у вези са буком.

Ниво буке најчешће је недовољан да би изазвао непосредни учинак на ткиво и у већине људи не изазива оштећење слуха. Континуирана изложеност низим нивоима буке доводи до поремећаја спавања, поремећаја расположења, праћених тескобом, анксиозношћу, раздражљивошћу и депресивношћу, смањења радне способности, уопштено до смањене толеранције фрустрација. Ови, неаудитивни здравствени поремећаји су израз физиолошке реакције на стрес, од чега је већина пролазна и краткотрајна (сметње кардиоваскуларног, дигестивног и имунолошког система, смањење пажње и памћења, сужење видног поља), али који могу прећи у хроничне (несаница, повишени крвни притисак, тескоба, депресија). Све наведено озбиљно нарушава опште здравље појединца, квалитет живота и социјалну комуникацију.

Један од најважнијих штетних медицинских ефеката буке јесте ометање спавања, при чему су најугроженије особе са високо израженом осетљивошћу на буку (10% становништва) и умереном осетљивошћу на буку (20% становништва). Поремећаји спавања се могу јавити код изложености нивоу буке већем од 40 dB, а код више од 50 dB су далеко чешћи, што доказују бројне студије.

Посебан проблем представља и бука у школама. Висок ниво буке отежава комуникацију и способност концентрације ученика, па самим тим омета и процес едукације. На ометање буком нарочито су осетљива деца млађа од 6 година и особе старије од 65 година. Жене су нешто осетљивије од мушкараца у средњој животној доби. На индивидуалну осетљивост утичу и стање неуровегетативног и васкуларног система, појединачне вирусне инфекције, употреба алкохола, дувана и професионална изложеност неуротоксичним агенсима. У бучној средини отежана је говорна комуникација, због ефекта маскирања, јер је за разумевање говора посебно важан фреквенцијски опсег од 300 Hz до 3 KHz. У том распону се налази највећи део звучне енергије буке. Доказано је да бука представља један од значајних фактора неуротизације личности, а неурозе су данас међу водећим оболењима, посебно у градским срединама.

Извештај о испитивању - мерењу буке за месец април

Број: 01-12-756/24-02

Веза: Уговор број 05-5216/23-05 од 29.12.2023. године, Анализа резултата мерења буке у животној средини у граду Врању за период – април, 2024. године.

Корисник: Град Врање

Датум испитивања: 04.04.2024. год.

Мерење буке у животној средини је извршено у складу са следећим прописима:

- Закон о заштити од буке у животној средини - (Сл. гл. РС 96/2021)
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обimu извештаја о мерењу буке у животној средини(Сл. гл. РС 139/22).
- Правилник о условима које мора да испуњава стручна организација за мерење буке у животној средини, потребној документацији, као поступку овлашћивања, садржини решења о овлашћивању, као и о садржини, обиму и року важења извештаја о мерењу буке (Сл. гл. РС бр.139/2022)
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемирања и штетних ефеката буке у животној средини (Сл. гл. РС 75/10).
- Одлука о акустичном зонирању и мерама заштите од буке ("Сл. гласник Града Врања" бр.11/2022).

Методе мерења:

- SRPS ISO 1996-1:2019 Описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини Основне величине и процедуре оцењивања
- SRPS ISO 1996-2:2019 Описивање, мерење и оцењивање буке у животној средини Одређивање нивоа звучног притиска

Мерни уређаји :

Назив	Мерило нивоа звука	Кондензаторски микрофон	Акустични калибратор
Произвођач	Bruel&Kjær, Данска	Bruel&Kjær, Данска	Bruel&Kjær, Данска
Тип/Серијски број	2250 L/30000848	4950/2764390	4231/2115242
Мерни опсег	20-140 Db	14.6-146 dB	
Граница грешке	Класа I	Класа I	Класа I
Фреквенција	3 Hz-20 kHz	6.3-20 kHz	dB (1000±1) Hz
Најмањи подеоук	0.1 dB		
Ниво звука			94±0.2 i 114±0.2
Digitalni termohigroanemometar TESTO 435	TESTO 435, серијски бр.60424522 Опсег: брзина ветра 0 do +60 m/s ; температура -50 to +150 °C ; влажност 0 to +100 %RH ; ваздушни притисак 800-1100 mbar		
Digitalni manometar TESTO 511	TESTO 511, серијски бр.39100916/706 Опсег: 300 do 1200 hPa, $\delta_{pod}=0.1$ hPa		
Програм за обраду резултата мерења Brüel&Kjær Environmental Software BZ 5503 V.4.10 Serial No3000848			
Уверења о еталонирању мрнне опреме важе до 27.11.2024. године дато у прилогу			
Извештаји о калибрацији пре и након мерења дати у прилогу			

Напомена:	<p>Прилози:</p> <ol style="list-style-type: none">Графички приказ спектралне анализеОвлашћење Министарства за заштиту животне срединеУверење о еталонирању опремеПодаци о калибрацијиФото документација <p>- Графички приказ спектралне анализе приказан је и у терцном опсегу од 12,5Hz до 50Hz и од 10000Hz до 16000Hz који је изван обима акредитације, односно изван наведених терцних опсега са централним фреквенцијама од 50Hz до 10000Hz у методи SRPS ISO 1996-2:2019. (Прилог 1).</p>
Изјава:	Резултати испитивања се односе само на испитиване мрнне тачке у терминима мерења. Извештај се сме умножавати искључиво као целина.

MT1	Мерно место – Трг Републике - споменик "Чика Мита" (42°55'57.7N, 21°89'76.0E)			
Референтни временски интервал	Дневни период 06-18 ^h 04.04.2024.год	Вечерњи период 18-22 ^h 04.04.2024.год	Ноћни период 22-06 ^h 04.04.2024.год	
Интервал мерења	T=15 минута	T=15 минута	T=15 минута	
Мерење	I мерење	II мерење	III мерење	IV мерење
Период мерења	06-18 ^h	18-22 ^h	22-06 ^h	
Метеоролошки услови	У мерним интервалима на свим локацијама временске прилике нису могле да угрозе веродостојност мерења: 09:00 облачно, темп. 12.8°C, ветар СИ 1.8 m/s, влажност 35.1 %, притисак 966.1 mb 12:00 облачно, темп. 18.2 °C, ветар СИ 2.6 m/s, влажност 32.1 %, притисак 960.7 mb 20:00 облачно, темп. 13.1°C, ветар СИ 2.5 m/s, влажност 34.0 %, притисак 961.9 mb 22:00 облачно, темп. 14.1°C, ветар СИ 1.8 m/s, влажност 42.9 %, притисак 962.0 mb			
MT2	Мерно место – Краља Стефана Првовенчаног - код фонтане ПТТ (42°55'18.8N, 21°89'91.3E)			
Референтни временски интервал	Дневни период 06-18 ^h 04.04.2024.год	Вечерњи период 18-22 ^h 04.04.2024.год	Ноћни период 22-06 ^h 04.04.2024.год	
Интервал мерења	T=15 минута	T=15 минута	T=15 минута	
Мерење	I мерење	II мерење	III мерење	IV мерење
Период мерења	06-18 ^h	18-22 ^h	22-06 ^h	
Метеоролошки услови	У мерним интервалима на свим локацијама временске прилике нису могле да угрозе веродостојност мерења: 09:00 облачно, темп. 12.8°C, ветар СИ 1.8 m/s, влажност 35.1 %, притисак 966.1 mb 12:00 облачно, темп. 18.2 °C, ветар СИ 2.6 m/s, влажност 32.1 %, притисак 960.7 mb 20:00 облачно, темп. 13.1°C, ветар СИ 2.5 m/s, влажност 34.0 %, притисак 961.9 mb 22:00 облачно, темп. 14.1°C, ветар СИ 1.8 m/s, влажност 42.9 %, притисак 962.0 mb			
MT3	Мерно место – Трг Братства и јединства (код солитера према БАТ) (42°54'53.3N, 21°90'00.8E)			
Референтни временски интервал	Дневни период 06-18 ^h 04.04.2024.год	Вечерњи период 18-22 ^h 04.04.2024.год	Ноћни период 22-06 ^h 04.04.2024.год	
Интервал мерења	T=15 минута	T=15 минута	T=15 минута	
Мерење	I мерење	II мерење	III мерење	IV мерење
Период мерења	06-18 ^h	18-22 ^h	22-06 ^h	
Метеоролошки услови	У мерним интервалима на свим локацијама временске прилике нису могле да угрозе веродостојност мерења: 09:00 облачно, темп. 12.8°C, ветар СИ 1.8 m/s, влажност 35.1 %, притисак 966.1 mb 12:00 облачно, темп. 18.2 °C, ветар СИ 2.6 m/s, влажност 32.1 %, притисак 960.7 mb 20:00 облачно, темп. 13.1°C, ветар СИ 2.5 m/s, влажност 34.0 %, притисак 961.9 mb 22:00 облачно, темп. 14.1°C, ветар СИ 1.8 m/s, влажност 42.9 %, притисак 962.0 mb			

Мерења извршили:

1. Симић Мирослав, спец.медицинске нуклеарне физике, 33J3 Врање
2. др Мирољуб Стојановић, спец.хигијене, 33J3 Врање
3. Драган Младеновић, мед.техничар, 33J3 Врање

Мерно место МТ1 Зона		Мерно место – Трг Републике - споменик "Чика Мита" 5. акустична зона (градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж саобраћајница, магистралних и градских саобраћајница).			
Дозвољени ниво Локација		дан, вече 65 / ноћ 55 Мерно место се налази испред споменика "Чика Мита". Мерења су обављена на платоу мозаика карте града, око 10 метара од средине саобраћајнице. У околини су вишеспратни пословни објекти, хотел и зграде суда и ПИО а бука углавном потиче од саобраћаја.			
Саобраћајница и мерно место		Фреквентна- регионални пут за села ка Польанице			
Ширина саобраћајнице		6 м			
Растојање до осе саобраћајнице		15 м			
Подлога/растиње		Бетонирани простор			
Најближи грађевински објекат		Хотел Врање			
Спратност објекта		П+5			
Растојање до најближег објекта		40 м			
Време мерења	Датум	04.април 2024.г.	04.април 2024.г.	04.април 2024.г.	04.април 2024.г.
	Почетак мерења	10:33	13:05	18:05	22:25
	Дан у недељи	четвртак	четвртак	четвртак	четвртак
	Временски период	06h-18h		18h-22h	22h-06h
Услови мерења	Температура (°C)	12.8	18.2	13.1	14.1
	Влажност (%)	35.1	32.1	34.0	42.9
	Брзина ветра (km/h)	1.8	2.6	2.5	1.8
	Атм.притисак (mb)	966.1	960.7	961.9	962.0
Број возила (15 min)	Доминантан извор	Моторна возила	Моторна возила	Моторна возила	Моторна возила
	Повремени извор	Гласови пешака	Гласови пешака	Гласови пешака	Лавеж паса
	Карактер буке	Повремено инпулсна	Повремено инпулсна	Повремено инпулсна	Повремено инпулсна
	Путничка	112	109	111	98
	Теретна и аутобуси	5	5	3	5
	Мотори	4	2	7	2
Измерени ниво буке [dB(A)]	Укупно	121	116	121	105
	LA _{eq}	64.1	59.2	57.8	63.6
	LAF _{max}	87.2	75.8	75.0	84.5
	LAF _{min}	51.2	44.4	39.8	39.6
	LAF ₁	---	---	---	---
	LAF ₁₀	---	---	---	---
	LAF ₅₀	---	---	---	---
	LAF ₉₀	---	---	---	---
Прекорачење доз.нивоа [dB(A)]	LAF ₉₅	54.9	53.1	52.0	53.9
	---	---	---	---	8.6

Мерно место МТ2	ул.Краља Стефана Првовенчаног- фонтана код поште																		
Зона	5. акустична зона (градски центар , занатска, трговачка, административно-управни зона са становима, зона дуж саобраћајница, магистралних и градских саобраћајница).																		
Дозвољени ниво	дан, вече 65 / ноћ 55																		
Локација	Центар града																		
Саобраћајница и мерно место	<table border="1"> <tr><td>Тип саобраћајнице</td><td></td></tr> <tr><td>Ширина саобраћајнице</td><td>20м</td></tr> <tr><td>Растојање до осе саобраћајнице</td><td>35м</td></tr> <tr><td>Подлога/растиње</td><td>Бетонирани простор</td></tr> <tr><td>Најближи грађевински објекат</td><td>Стамбено – пословне зграде у окружењу</td></tr> <tr><td>Спратност објекта</td><td>П+11</td></tr> <tr><td>Растојање до најближег објекта</td><td>20 м</td></tr> </table>					Тип саобраћајнице		Ширина саобраћајнице	20м	Растојање до осе саобраћајнице	35м	Подлога/растиње	Бетонирани простор	Најближи грађевински објекат	Стамбено – пословне зграде у окружењу	Спратност објекта	П+11	Растојање до најближег објекта	20 м
Тип саобраћајнице																			
Ширина саобраћајнице	20м																		
Растојање до осе саобраћајнице	35м																		
Подлога/растиње	Бетонирани простор																		
Најближи грађевински објекат	Стамбено – пословне зграде у окружењу																		
Спратност објекта	П+11																		
Растојање до најближег објекта	20 м																		
Време мерења	Датум	04.април 2024.г.	04.април 2024.г.	04.април 2024.г.	04.април 2024.г.														
	Почетак мерења	11:07	13:35	18:45	23:10														
	Дан у недељи	четвртак	четвртак	четвртак	четвртак														
	Временски период	06h-18h		18h-22h	22h-06h														
Услови мерења	Температура (°C)	12.8	18.2	13.1	14.1														
	Влажност (%)	35.1	32.1	34.0	42.9														
	Брзина ветра (km/h)	1.8	2.6	2.5	1.8														
	Атм.притисак (mb)	966.1	960.7	961.9	962.0														
Број возила (15 min)	Извор буке	Моторна возила	Моторна возила	Моторна возила	Моторна возила														
	Доминантан извор																		
	Повремени извор	Гласови пешака	Гласови пешака	Гласови пешака	Лавеж паса														
	Карактер буке	Повремено инпулсна	Повремено инпулсна	Повремено инпулсна	Повремено инпулсна														
	Путничка	118	123	134	103														
	Теретна и аутобуси	8	6	4	5														
	Мотори	6	4	3	4														
	Укупно	132	133	141	112														
Измерени ниво буке [dB(A)]	LA _{eq}	63.7	60.6	62.0	64.7														
	LA _{Fmax}	82.1	83.1	86.2	83.7														
	LA _{Fmin}	49.8	48.6	47.8	43.8														
	LA _{F1}	---	---	---	---														
	LA _{F10}	---	---	---	---														
	LA _{F50}	---	---	---	---														
	LA _{F90}	---	---	---	---														
	LA _{F95}	54.9	52.2	52.7	52.7														
Прекорачење доз.нивоа [dB(A)]		-----	-----	-----	9.7														

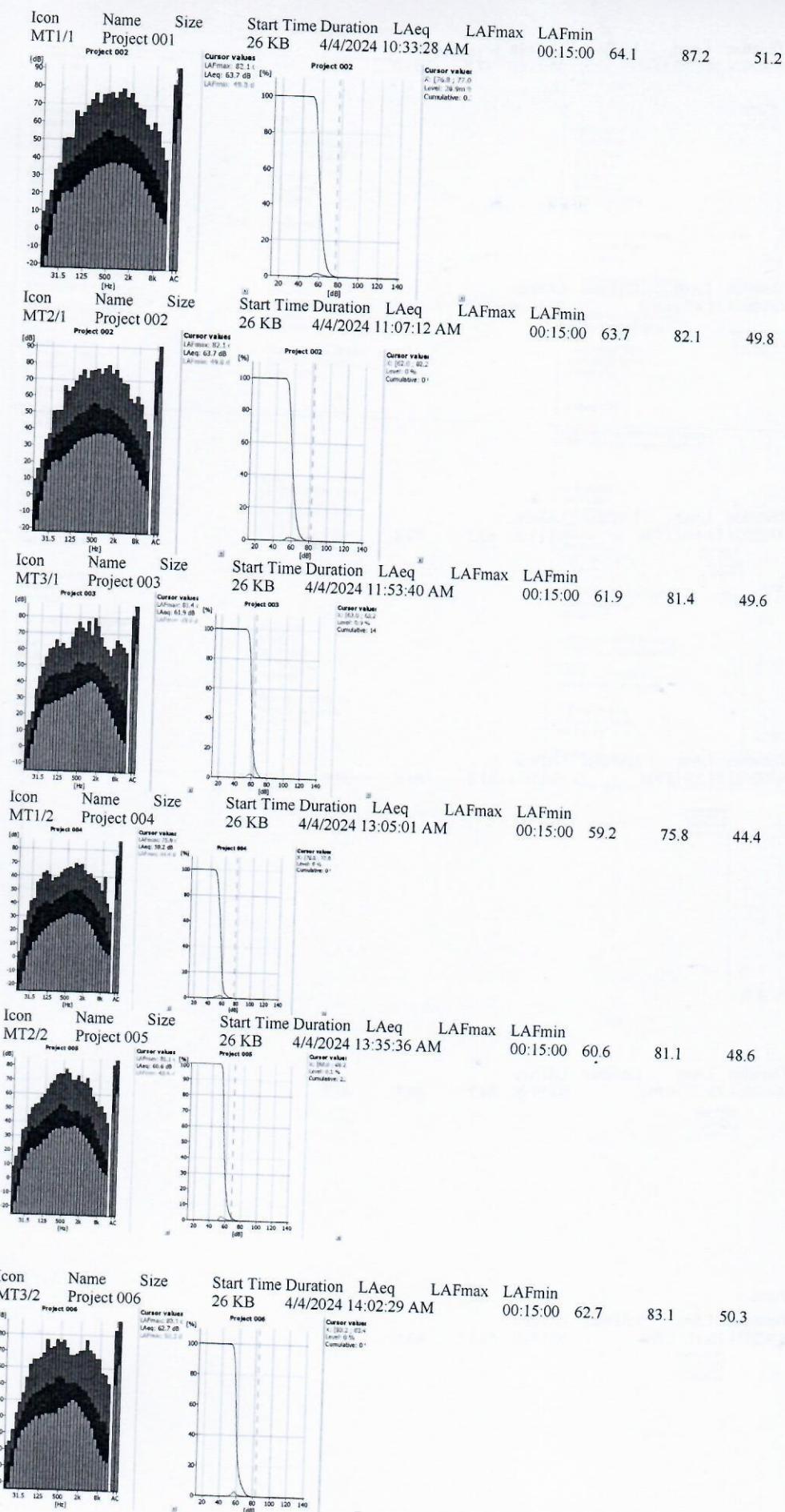
Мерно место МТ3	Трг Братства и јединства испред солитера према БАТ-у 5. акустична зона (градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж саобраћајница, магистралних и градских саобраћајница).			
Дозвољени ниво	дан, вече 65 / ноћ 55			
Локација	Трг Братства и јединства испред солитера према БАТ-у . Мерења су обављена на платоу испред солитера са бетонске површине на удаљености од око 30 метара од средине саобраћајнице. У околини су вишеспратни пословни - стамбени објекти, а бука углавном потиче од саобраћаја.			
Саобраћајница и мерно место				
Тип саобраћајнице				
Ширина саобраћајнице	20м			
Растојање до осе саобраћајнице	35м			
Подлога/растиње	Бетонирани простор			
Најближи грађевински објекат	Стамбена зграда			
Спратност објекта	П+11			
Растојање до најближег објекта	27м			
Време мерења				
Датум	04.април 2024.г.	04.април 2024.г.	04.април 2024.г.	04.април 2024.г.
Почетак мерења	11:53	14:02	19:18	23:47
Дан у недељи	четвртак	четвртак	четвртак	четвртак
Временски период	06h-18h	18h-22h	22h-06h	
Услови мерења				
Температура (°C)	12.8	18.2	13.1	14.1
Влажност (%)	35.1	32.1	34.0	42.9
Брзина ветра (m/s)	1.8	2.6	2.5	1.8
Атм.притисак (mb)	966.1	960.7	961.9	962.0
Извор буке				
Доминантан извор	Моторна возила	Моторна возила	Моторна возила	Моторна возила
Повремени извор	Гласови пешака	Гласови пешака	Гласови пешака	Лавеж паса
Карактер буке	Повремено инпулсна	Повремено инпулсна	Повремено инпулсна	Повремено инпулсна
Број возила (15 min)				
Путничка	126	128	135	126
Теретна и аутобуси	6	5	6	6
Мотори	4	4	3	3
Укупно	136	137	144	135
Измерени ниво буке [dB(A)]				
LA _{eq}	61.9	62.7	63.3	63.1
LA _{Fmax}	81.4	83.1	79.8	83.6
LA _{Fmin}	49.6	50.3	50.2	46.5
LA _{F1}	---	---	---	---
LA _{F10}	---	---	---	---
LA _{F50}	---	---	---	---
LA _{F90}	---	---	---	---
LA _{F95}	54.1	52.1	54.3	53.1
Прекорачење доз.нивоа [dB(A)]	-----	-----	-----	8.1

Завод за јавно здравље Врање	Извештај о испитивању - мерењу буке	Април 2024.г.
Центар за хигијену и хуману екологију	Број: 01-12-645/24-02	Страна 10 од 22

Резултати мерења - април 2024.г.

Мерно место (просечан број возила лака/тешка на сат)	Измерене вредности нивоа буке у dB (A) Метода мерења: SRPS ISO 1996-1, SRPS ISO 1996-2							
	дан		вече	Дозвољени ниво буке (Сл. гл. РС 75/10)	ноћ		Дозвољени ниво буке (Сл. гл. РС 75/10)	
	I мерење	II мерење			III мерење	IV мерење		
1. MT1 (445/18)	LA _{eqT}	64.1	59.2	57.8	65 dB	63.6		55 dB
	LA _{Fmax}	87.2	75.8	75.0	/	84.5		/
	LA _{Fmin}	51.2	44.4	39.8	/	39.6		/
2. MT2 (495/23)	LA _{eqT}	63.7	60.6	62.0	65 dB	64.7		55 dB
	LA _{Fmax}	82.1	81.1	86.2	/	83.7		/
	LA _{Fmin}	49.8	48.6	47.8	/	43.8		/
3. MT3 (529/23)	LA _{eqT}	61.9	62.7	63.3	65 dB	63.1		55 dB
	LA _{Fmax}	81.4	83.1	79.8	/	83.6		/
	LA _{Fmin}	49.6	50.3	50.2	/	46.5		/

Калибрација је извршена пре и после сваке серије мерења (Прилог 4).
Проширене мерне несигурности (за ниво поверења 95%) износи ±2.4%.

Icon MT1/3	Name Project 007	Size 26 KB	Start Time 4/4/2024 18:05:22 PM	Duration 00:15:00	LAeq 57.8	LAFmax 75.0	LAFmin 39.8
Icon MT2/3	Name Project 008	Size 26 KB	Start Time 4/4/2024 18:45:14 PM	Duration 00:15:00	LAeq 62.0	LAFmax 86.2	LAFmin 47.8
Icon MT3/3	Name Project 009	Size 26 KB	Start Time 4/4/2024 19:18:15 PM	Duration 00:15:00	LAeq 63.3	LAFmax 79.8	LAFmin 50.2
Icon MT1/4	Name Project 010	Size 26 KB	Start Time 4/4/2024 22:25:15 PM	Duration 00:15:00	LAeq 63.6	LAFmax 84.5	LAFmin 39.6
Icon MT2/4	Name Project 011	Size 26 KB	Start Time 4/4/2024 20:20:20 PM	Duration 00:15:00	LAeq 64.7	LAFmax 83.7	LAFmin 43.8
Icon MT3/4	Name Project 012	Size 26 KB	Start Time 4/4/2024 23:47:17 PM	Duration 00:15:00	LAeq 63.1	LAFmax 83.6	LAFmin 46.5

Прилог 4. Подаци о калибрацији

<p>-Калибрација пре серије мерења Чика Мита</p> <p>Instrument: 2250 Application: BZ7223 Version 4.6.3 Start Time: 04/04/2024 09:10:44 End Time: 04/04/2024 09:25:44</p> <p>Elapsed Time: 00:15:00 Bandwidth: 1/3-octave Max Input Level: 141.79</p> <p>Broadband (excl. Peak): FSI Time Frequency Broadband Peak: AC Spectrum: C FS A</p> <p>Instrument Serial Number: 30000848 Microphone Serial Number: 2764390 Input: Top Socket Windscreen Correction: UA-1650 Sound Field Correction: Free-field</p> <p>Calibration Time: 04/04/2024 09:59:40 Calibration Type: External reference Sensitivity: 44.15 mV/Pa</p> <p>Project 001</p>		<p>-Калибрација после серије мерења ТРГ Братства и јединства-БАТ</p> <p>Instrument: 2250 Application: BZ7223 Version 4.6.3 Start Time: 04/04/2024 15:01:37 End Time: 04/04/2024 15:16:37 Elapsed Time: 00:15:00 Bandwidth: 1/3-octave Max Input Level: 141.79</p> <p>Broadband (excl. Peak): FSI Time Frequency Broadband Peak: AC Spectrum: C FS A</p> <p>Instrument Serial Number: 30000848 Microphone Serial Number: 2764390 Input: Top Socket Windscreen Correction: UA-1650 Sound Field Correction: Free-field</p> <p>Calibration Time: 04/04/2024 15:25:15 Calibration Type: External reference Sensitivity: 44.27 mV/Pa</p> <p>Project 006</p>	
<p>-Калибрација пре серије мерења Чика Мита</p> <p>Instrument: 2250 Application: BZ7223 Version 4.6.3 Start Time: 04/04/2024 16:30:19 End Time: 04/04/2024 16:45:19 Elapsed Time: 00:15:00 Bandwidth: 1/3-octave Max Input Level: 141.79</p> <p>Broadband (excl. Peak): FSI Time Frequency Broadband Peak: AC Spectrum: C FS A</p> <p>Instrument Serial Number: 30000848 Microphone Serial Number: 2764390 Input: Top Socket Windscreen Correction: UA-1650 Sound Field Correction: Free-field</p> <p>Calibration Time: 04/04/2024 16:45:19 Calibration Type: External reference Sensitivity: 44.44 mV/Pa</p> <p>Project 007</p>		<p>-Калибрација пре серије мерења ТРГ Братства и јединства-БАТ</p> <p>Instrument: 2250 Application: BZ7223 Version 4.6.3 Start Time: 04/04/2024 00:21:02 End Time: 04/04/2024 00:36:02 Elapsed Time: 00:15:00 Bandwidth: 1/3-octave Max Input Level: 141.79</p> <p>Broadband (excl. Peak): FSI Time Frequency Broadband Peak: AC Spectrum: C FS A</p> <p>Instrument Serial Number: 30000848 Microphone Serial Number: 2764390 Input: Top Socket Windscreen Correction: UA-1650 Sound Field Correction: Free-field</p> <p>Calibration Time: 04/04/2024 00:36:02 Calibration Type: External reference Sensitivity: 45.12 mV/Pa</p> <p>Project 012</p>	

Institut za ispitivanje materijala ad
Centar za materijale
Beograd, Bulevar vojvode Mišića 43
Metrološka laboratorija za akustiku i vibracije
Beograd, Viktora Igoa 7
tel: (011) 369-15-59
fax: (011) 369-27-72, 369-27-82
e-mail: office@institutims.rs
www.institutims.rs

UVERENJE O ETALONIRANJU

br. 7207/22

Naziv merila:	Fonometar
Proizvođač:	Brüel & Kjaer, Danska
Tip:	2250 Light
Serijski broj:	3000848
Naručilac:	Mega Solution d.o.o, Šidska 10, Novi Beograd
Imalac merila:	Zavod za javno zdravlje Vranje Jovana Jankovića-Lunge 1, Vranje
Broj zahteva:	41-14981 od 28. 10. 2022.
Datum etaloniranja:	31. 10. 2022.
Sadržaj:	Ukupno 6 strana
Napomena:	Sastavni deo fonometra je mikrofon tip 4950, proizvođača Brüel & Kjaer, Danska, s.br. 2764390

U Beogradu, 1. 11. 2022.

Metrološka laboratorija za akustiku i vibracije,

Rukovodilac,

Mr Aleksandar Milenković, dipl.inž.

ИМС IMS INSTITUT IMS AD
БЕОГРАД

Institut za ispitivanje materijala ad
Centar za materijale
Beograd, Bulevar vojvode Mišića 43
Metrološka laboratorija za akustiku i vibracije
Beograd, Viktora Igoa 7
tel: (011) 369-15-59
fax: (011) 369-27-72, 369-27-82
e-mail: office@institutims.rs
www.institutims.rs

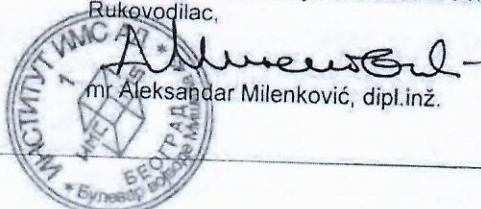
UVERENJE O ETALONIRANJU

br. 7208/22

Naziv merila:	Oktavni (1/1) i tercni (1/3) filter
Proizvođač:	Bruel & Kjaer, Danska
Tip:	2250 Light: OKTAVNI i TERCNI ANALIZATOR*
Serijski broj:	3000848
Naručilac:	Mega Solution d.o.o, Šidska 10, Novi Beograd
Imalac merila:	Zavod za javno zdravlje Vranje Jovana Jankovića-Lunge 1, Vranje
Broj zahteva:	41-14981 od 28. 10. 2022.
Datum etaloniranja:	31. 10. 2022.
Sadržaj:	Ukupno 6 strana
Napomena:	Filteri su sastavni deo fonometra tip 2250 Light, proizvođača Bruel & Kjaer, Danska, s.br. 3000848

U Beogradu, 1. 11. 2022.

Metrološka laboratorija za akustiku i vibracije,
Rukovodilac,

INSTITUT IMS RD
БЕОГРАД

Institut za ispitivanje materijala ad
Centar za materijale
Beograd, Bulevar vojvode Mišića 43
Metrološka laboratorija za akustiku i vibracije
Beograd, Viktor Igoa 7
tel: (011) 369-15-59
fax: (011) 369-27-72, 369-27-82
e-mail: office@institutims.rs
www.institutims.rs

UVERENJE O ETALONIRANJU

br. 7727/23

Naziv merila:	Kalibrator zvuka
Proizvođač:	Brüel & Kjaer, Danska
Tip:	4231
Serijski broj:	2115242
Naručilac / Imalac merila:	Zavod za javno zdravlje Vranje, J. J. Lunge br. 1, Vranje
Broj zahteva:	Ugovor br. 01-12-1497/23-05 od 13. 11. 2023. (naš br. 41-14778 od 30. 11. 2023.)
Datum etaloniranja:	27. 11. 2023.
Sadržaj:	Ukupno 3 strane.

U Beogradu, 30. 11. 2023.

Metrološka laboratorija za akustiku i vibracije,
Rukovodilac,

mr Aleksandar Milenković, dipl.inž.

Република Србија
РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД

Београд, Кнеза Вишеслава 66, поштански фах 100

Тел.: +381 11 3050 923, Факс: +381 11 3050 847, e-mail: office@hidmet.gov.rs

Сектор за метеоролошки осматрачки систем
Метеоролошка лабораторија

Број захтева: 923-1/22-233

УВЕРЕЊЕ О ЕТАЛONИРАЊУ
CALIBRATION CERTIFICATE

Број уверења: 923-1-1/22-233/1

Датум: 12.01.2023.

Назив мерила:

Name of measuring instrument:

Дигитални анемометар

Карактеристични подаци:

Identification data:

Модел: 0635 1535/435-1

Model:

Онсер: 0 до 20 m/s

Range:

Сер. бр. 10318518/60424522

Ser. No.

Резолуција: 0,01 m/s

Resolution:

Произвођач:

Manufacturer:

TESTO

Подносилац захтева/корисник:
Applicant/ User:

Mega Solution д.о.о. - Београд/Завод за јавно здравље Врање -
Врање

Ово уверење садржи:

This certificate includes:

3 стране

3 pages

Датум еталонирања: 12.01.2023.

Date of calibration:

Мерење обавили:

Measuring performed by:

Александра Ненадић мет. тех.

Бојан Турунџиловић маст. посл. инф.

Начелник Метеоролошке лабораторије:
Head of the Meteorological laboratory:

Предраг Петковић, дипл. мет.

Директор:

Director:

Уверење о еталонирању је целовити документ и репродуковање његових одвојених делова није дозвољено.
This calibration certificate is a whole document only and reproduction of its separate parts is not allowed.

NML.PC.05-03/03

1/3

АКРЕДИТАЦИОНО
ТЕЛО
СРБИЈЕ

Акредитациони број / Accreditation No:

01-025

Ознака предмета / File Ref. No.:

2-01-009

Важи од / Valid from:

02.02.2024.

Замењује Обим од / Replaces Scope dated:

03.08.2022.

Датум прве акредитације /
Date of initial accreditation: 22.05.2002.

ОБИМ АКРЕДИТАЦИЈЕ

Scope of Accreditation

Акредитовано тело за оцењивање усаглашености / Accredited conformity assessment body

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ВРАЊЕ

Центар за хигијену и хуману екологију

Врање, Јована Јанковића Лунге 1

Стандард / Standard:

SRPS ISO/IEC 17025:2017

(ISO/IEC 17025:2017)

Скраћени обим акредитације / Short description of the scope

- Физичка, хемијска, сензорска и микробиолошка испитивања воде (воде за пиће; флаширане природне воде за пиће; минералне воде; нови захвати воде; вода водотока; површинске воде; подземне воде; отпадне воде). / *Physical, chemical, sensory and microbiological testing of water (drinking water, bottled spring water, mineral water, new water sources, watercourse waters, surface waters, underground water, waste water).*
- Физичка и хемијска испитивања ваздуха (амбијентални ваздух). / *Physical and chemical testing of air (ambient air).*
- Физичка, хемијска, сензорска и микробиолошка испитивања хране (жита, млиински и пекарки производи, тестенине и брзо смрзнута теста; млеко и производи од млека; супе, сосови, додаци јелима; сенф; пекарски квасац; зачини; чај; какао производи, чоколада, производи слични чоколади, крем производи, бомбонски производи; мед; уља и масти биљног и животињског порекла; воће, поврће и производи од воћа и поврћа; печурке и производи од печурака; јаја и производи од јаја; беланчевинasti производи; сирће; кухињска со; освежавајућа безалкохолна пића; кафа и сродни производи; шећер; алкохолна пића; вино; пиво; месо и производи од меса; адитиви). / *Physical, chemical, sensory and microbiological testing of food (grains, milling and bakery products, pasta and quick-frozen dough, milk and dairy products, soups, sauces, seasoning products, mustard, baker's yeast, spices, tea, cocoa products, chocolate, chocolate-related products, cream products, candy products, honey, fats and oils of plant and animal origin, fruits, vegetables and fruit and vegetable products, mushrooms and mushroom products, eggs and egg products, proteinous*

АТС-ПР15-002

Издање/Измена: 5/0

Датум: 10.07.2023.

Акредитациони број/
Accreditation No. 01-025

Важи од/Valid from: 02.02.2024.
Замењује Обим од / Replaces Scope dated: 03.08.2022.

products, vinegar, salt, non-alcoholic beverages, coffee and coffee-related products, sugar, alcohol beverages, wine, beer, meat and meat products, additives).

- Физичка, хемијска и сензорска испитивања предмета опште употребе (посуђе; прибор; амбалажа за животне намирнице; дечје играчке; средства за одржавање личне хигијене, негу и улепшавање лица и тела; средства за одржавање чистоће у домаћинству). / *Pysical, chemical, and sesnory testing of items of general use (dishes, cutlery, food packing, toys, personal hygine products, cosmetic products, household cleaning products).*
- Физичка и хемијска испитивања дувана и дуванских производа. / *Pysical and chemical testing of tobacoo and tobacco products.*
- Микробиолошка испитивања брисева радних површина, прибора и руку радника. / *Microbiological testing of worktop swabs, equipment and workers' hands.*
- Мерење нивоа буке у животној средини. / *Measuring of environmental noise level.*
- Узорковање воде у сврху физичко-хемијског и микробиолошког испитивања (природна флаширана вода за пиће, изворска вода, минералне и стоне воде; површинске воде; подземне воде; базени и отворена купалишта; индустријске, отпадне воде). / *Water sampling for the purpose of physicochemical and microbiological testing (bottled water, spring water, mineral and table water, surface water, underground water, swimming pools and public swimming areas, industrial water, waste water).*

ATC-ПР15-О02

Издање/Измена: 5/0

Датум: 10.07.2023.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 353-01-01874/2020-03
Датум: 15.10.2020. године
Београд

23/10/2020
02/4687

На основу члана 25. Закона о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10), члана 23. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС“ бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 и 47/18), члана 5а. став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС“, бр. 44/14, 14/15, 54/15 и 62/17), члана 136. и члана 141. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", број 18/16 и 95/18), а по захтеву Завода за јавно здравље Врање, Јована Јанковића Лунге бр. 1, Врање, Министарство заштите животне средине доноси

РЕШЕЊЕ

- 1. УТВРЂУЈЕ СЕ да Завод за јавно здравље Врање, Јована Јанковића Лунге бр. 1, Врање, испуњава прописане услове да врши мерење буке у животној средини.**
- 2. ОВЛАШЋУЈУ СЕ:**
 - Мирослав Симић, спец.мед.нукле. физике,
 - Мирољуб Стојановић, лекар спец.хигијене,запослени у Заводу за јавно здравље Врање, Јована Јанковића Лунге бр. 1, Врање, да врше мерења из тачке 1. диспозитива решења.
- 3. Ово решење важи четири године.**

Образложење

Завод за јавно здравље Врање, Јована Јанковића Лунге бр. 1, Врање, поднео је захтев Министарству заштите животне средине за овлашћивање организације за мерење буке у животној средини. На основу захтева, приложене документације (Уверење о исправности мерила, документација о лицима за која се тражи овлашћење за мерење буке у животној средини, Извештај о мерењу буке у животној средини, Сертификат о акредитацији број 01-025) и Записника од 13.10.2020. године, утврђено је да Завод за јавно здравље Врање, Јована Јанковића Лунге бр. 1, испуњава услове да врши мерење буке у животној средини, а на основу Правилника о условима које мора да испуњава стручна организација за мерење буке, као и о документацији која се подноси уз захтев за добијање овлашћења за мерење буке ("Службени гласник РС", бр. 72/2010), како је решено у диспозитиву.

У складу са чланом 25. став 5. Закона о заштити од буке у животној средини утврђено је да решење важи четири године.

Поука о правном леку:

Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор пред Управним судом у Београду у року од 30 дана од дана достављања решења.

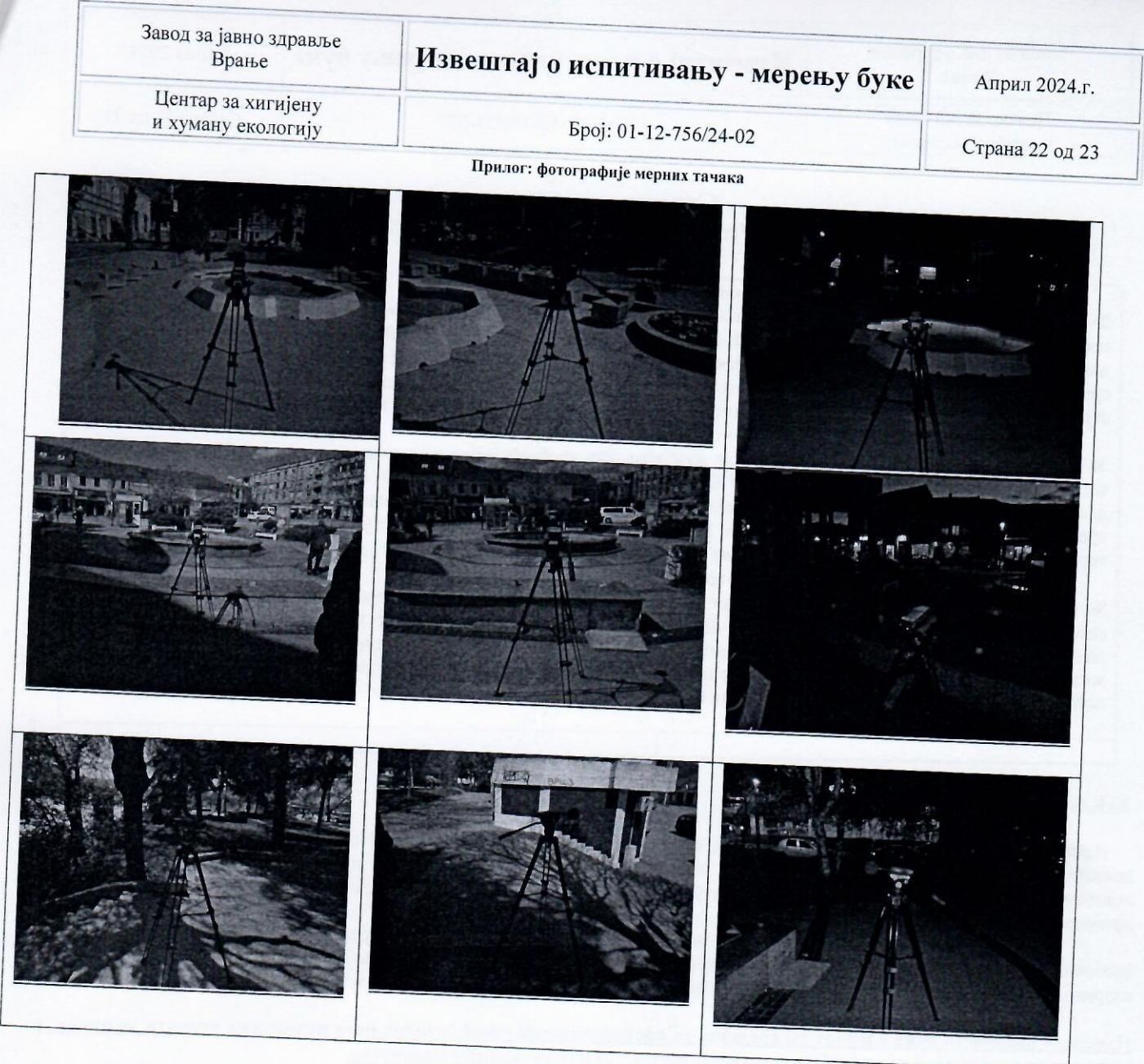
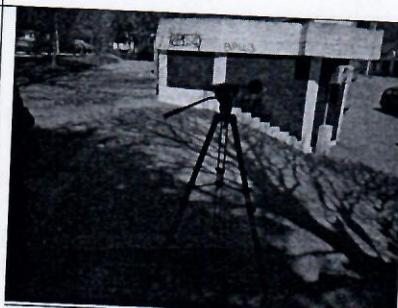
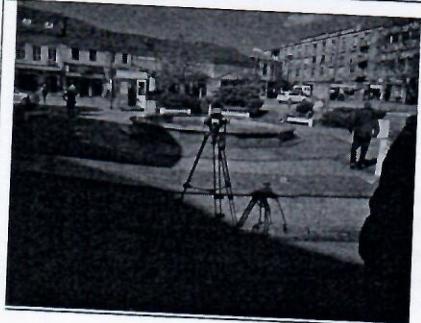
Извештај о испитивању - мерењу буке

Април 2024.г.

Број: 01-12-756/24-02

Страна 22 од 23

Прилог: фотографије мерних тачака

Стручно мишљење

Веза: по Уговору бр. 05-5216/23-05 од 29.12.2023.г.

- Мерно место МТ1, испред споменика "Чика Мита".

За простор градског центра, који се налази дуж градских саобраћајница са зоном становаша, измерене вредности спољашње буке износиле су за дан до 64.1 dB, за вече 57.8 dB, а за ноћ до 63.6 dB. **Прекорачења нивоа буке** у току дана и вечери није било, а током ноћи прекорачења за 8.6 dB. Током мерења установљено је да је бука у животној средини континуираног тока и да највећим делом потиче од саобраћаја, као и од угоститељских објеката у ноћним терминима. Просечан број возила на мерном месту био је лака 445/18 тешка на сат

- Мерно место МТ2- Центар код фонтане- ПТТ

За простор градског центра, који се налази дуж градских саобраћајница са зоном становаша, измерене вредности спољашње буке износиле су за дан до 63.7 dB, за вече 62.0 dB, а за ноћ до 64.7 dB. **Прекорачења нивоа буке** у току дана и вечери није било, а током ноћи прекорачења за 9.7 dB. Током мерења установљено је да је бука у животној средини континуираног тока и да највећим делом потиче од саобраћаја, као и од угоститељских објеката у ноћним терминима. Просечан број возила на мерном месту био је лака 495/23 тешка на сат

- Мерно место МТ3- Солитер код аутобуске на плато-у према БАТ-у

За простор градског центра, који се налази дуж градских саобраћајница са зоном становаша, измерене вредности спољашње буке износиле су за дан до 62.7 dB, за вече 63.3 dB, а за ноћ до 63.1 dB. **Прекорачења нивоа буке** у току дана и у току вечери није било, а током ноћи прекорачења за 8.1 dB. Током мерења установљено је да је бука у животној средини континуираног тока и да највећим делом потиче од саобраћаја, као и од угоститељских објеката у ноћним терминима. Просечан број возила на мерном месту био је лака 529/23 тешка на сат

ЗАКЉУЧАК

Искуства из предходних година, говоре да су измерени нивои буке у животној средини у Врању, на посматраним локацијама, имали значајно више вредности за ноћ пре свега на локацијама које су се налазиле у зонама пословно-стамбеног подручја, трговачко-стамбеног подручја и дечијих игралишта, као и у школској зони, док су у ноћним терминима прекорачења измерена у свим зонама.

Бука у животној средини мерења у месецу април 2024. године на посматраним тачкама, потиче углавном од саобраћаја (аутобуси градског превоза, тешки камиони, лака возила и моторцикли) посебно на посматраним тачкама које су заправо саобраћајни магистрални правци, али и од активности грађана у ноћном периоду мерења.

Измерене вредности буке у животној средини, са прекорачењима посебно ноћу, могу неповољно утицати на одмор и опште стање здравља људи посебно уколико је њихово дејство сталнијег карактера.

Предлог мера:

1. Одредити тзв. црне, сиве и беле акустичне зоне. 2. Испитати утицај саобраћајне буке на здравље људи, који живе у црним акустичним зонама у односу на контролну групу (бела акустична зона града). 3. Спровести оштрију контролу поштовања прописа о преусмеравању тешких возила на заобилазницу око града, односно забране саобраћаја таквих возила кроз градску зону. 4. Инсистирати на контроли буке коју емитују моторна возила при техничком прегледу и у свакодневном саобраћају. 5. Наставити са унапређењем саобраћајне инфраструктуре, мреже улица са аутоматском регулацијом саобраћаја и синхронизацијом рада семафора на појединим правцима. 6. Увести тајмере на семафорима који трају дуже од 1 минута посебно на раскрсницама са магистралним значајем. 7. Планирање и постављање зелених и заштитних појасева и распоређивање вишеспратних засада различитих дрвенастих, жбунастих врста (млеч (Acer platanoides L.), липа (Tilia sp.), берлинска топола (Populus x berolinensis Dipp.), лужњак (Quercus robur L.), граб (Carpinus betulus L.), канадска топола (Populus canadensis Asch.), бреза (Betula verrucosa Ehrh.), и др.) и зимзеленог шибља (Viburnum rhytidophyllum) дуж прометних саобраћајница, у циљу смањења нивоа комуналне буке.

Овлашћена лица за мерење буке:

Мирољуб Стојановић
Симић Мирољуб, дипл. физичар
спец. медицинске нуклеарне физике
20323

др Мирољуб Стојановић
спец. хигијене

Dr Miroslav Stojanović
specijalist higijene
20321
Извештај бр. 01-12-756/24-02 од 26.03.2024. године

начелник Центра за хигијену и
хуману екологију

Симић Мирољуб, дипл. физичар
спец. медицинске нуклеарне физике
Мирољуб Симић
спец. медицинске нуклеарне физике
20325

Забрањено неовлашћено копирање докумената и њихових делова

страница 22 од 22